

Consells comarcals i diputacions: què són i com els afectaran les municipals?

Els resultats dels comicis marcaran un nou repartiment del poder en aquests importants òrgans de gestió, que són d'elecció indirecta

La Diputació de Tarragona. | Diputació de Tarragona

Les eleccions municipals canviaran els nostres ajuntaments, però la seva repercussió va més enllà dels pobles i ciutats. El resultat dels comicis afectarà directament l'estructura política dels ens supramunicipals. Es tracta dels consells comarcals, les diputacions i l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Però què són, com s'escullen els diputats i consellers?

Què són els ens supramunicipals?

Segons consta en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya -en el seu article 83- l'organització territorial bàsica de Catalunya es basa en municipis i vegueries, però també és important l'àmbit supramunicipal, que està constituït per les comarques i les diputacions provincials. Actualment existeixen 47 ens supramunicipals, 42 dels quals són consells comarcals (tants com comarques hi al país), quatre diputacions i l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Com funcionen i com es trien els consellers comarcals?

Els consells comarcals

(http://www.gencat.cat/governacio/locals2015/ca/consells_comarcals.html) van ser creats legalment l'any 1987. Tenen assignades competències en matèria de cooperació local, a més

d'aquelles que els poden ser delegades per la Generalitat i els municipis dels seus àmbits territorials com ara les escombraries, els esports, la joventut o la promoció turística. S'organitzen internament de manera col·legiada, amb un ple i un president. En formen parts regidors o alcaldes, que els partits es reparteixen en un sistema d'elecció que combina els regidors obtinguts a la comarca amb els vots seguint el mètode d'Hondt. Els consellers escullen un president.

La principal funció dels consells comarcals és ser una eina de reequilibri territorial, que asseguri la prestació de serveis a municipis que, per les seves característiques, no poden disposar-ne. A més dels abans esmentats poden, per exemple, coordinar el transport escolar entre municipis, fer obres o prestar assistència tècnica, jurídica i econòmica als pobles més petits.

En el cas del Consell Comarcal del Barcelonès, es va aprovar la seva dissolució per majoria absoluta el passat març el 2017 (<https://www.naciodigital.cat/noticia/127307/consell/comarcal/barcelones/aprova/majoria/absoluta/seva/dissolucio>), i ja ha rebut el vistiplau del Parlament per a la seva eliminació (<https://www.naciodigital.cat/noticia/172916/incognites/obre/eliminacio/consell/comarcal/barcelones>). La suspensió, però, que encara no s'ha fet efectiva, comporta la cessió i manteniment dels serveis per part de l'AMB, la Generalitat i els ajuntaments d'aquesta comarca. En aquest punt, la polèmica recau en el repartiment de serveis, béns, drets deutes i obligacions.

Què és el Consell General d'Aran i com s'escull?

Aquest consell específic de la Vall d'Aran és un òrgan autònom constituït oficialment a partir del 1991, que està format per 13 persones. Entre aquestes, el Síndic d'Aran i dotze consellers generals -*consellers generaus*- que s'escullen en unes eleccions concretes per a aquest consell cada quatre anys. De fet, les eleccions del Consell General d'Aran s'han de convocar el mateix dia que les eleccions municipals, i ho fa el Govern de la Generalitat.

Les eleccions es realitzen mitjançant sufragi universal de llistes tancades, segons la fórmula d'Hondt, i amb un llindar electoral del 3% dels vots vàlids per a cada circumscripció. En aquest sentit, la Vall d'Aran està dividida per sis circumscripcions: Pujòl -escull dos consellers-, Arties e Garòs -escull dos consellers-, Castièr -n'escull quatre-, Marcatosa -tria un conseller-, Irixa -escull un conseller-, i Quate Lòcs, que escull tres consellers.

Què són les diputacions?

Les diputacions (http://www.gencat.cat/governacio/locals2015/ca/diputacions_provincials.html) són òrgans de govern de cada demarcació. Són una administració estatal que va ser creada el 1812 i estan recollides a la Constitució. La carta magna les defineix, en el seu apartat vuitè, com entitats locals amb personalitat jurídica pròpia, que es determinen per l'agrupació dels municipis que les conformen. A Catalunya n'hi ha quatre: la de Barcelona, Lleida, Girona i Tarragona. El govern de José Montilla va provar, sense èxit, de suprimir-les i substituir-les per vegueries optant per un model propi. Les diputacions reparteixen fons estatals i en gestionen d'europeus, tenen competències en infraestructures o cultura i també en matèria tributària. La de Barcelona gestiona la Xarxa de Televisions Locals.

Les diputacions són òrgans d'elecció indirecta, és a dir, els membres que la conformen i el pes dels diferents partits polítics s'ha de llegir en funció dels resultats de les eleccions municipals. El nombre de diputats que correspon a cada diputació està en funció dels residents. Per zones de més de 500.000 pertiquen 25 diputats; fins a un milió, 27 diputats; d'un milió a tres i mig de persones, 31 diputats; i si hi ha més de tres milions i mig de residents, com és el cas de Barcelona, 51 diputats.

Una vegada es renoven els plens dels ajuntaments les juntes electorals de zona assignen a cada partit judicial els diputats que toquen a cada partit en funció dels vots obtinguts.

Què són els partits judicials?

Els partits judicials són divisions territorials establertes per l'administració de justícia. Existeixen des

de mitjan segle XIX, i solen estar integrades per diversos municipis d'un mateixa província. A la capital o poble més important és on acostuma a haver-hi la seu del jutjat de primera instància i instrucció, que té la jurisdicció sobre tota aquella zona. Actualment hi ha 49 partits judicials a Catalunya, 14 a Barcelona, nou a Girona, set a Lleida i vuit a Tarragona.

Com es reparteixen els diputats, una vegada constituïts els ajuntaments?

Primer es fa una relació de tots els partits polítics, coalicions, federacions i agrupacions d'electors que, com a mínim, han tingut un regidor en un mateix partit judicial. Utilitzant el mètode d'Hondt, i en funció del nombre de vots, la junta electoral de cada zona reparteix els llocs a les formacions polítiques.

Com estan repartides, actualment, les diputacions?

La demarcació de Barcelona es divideix en 14 partits judicials, a partir dels quals s'escullen 51 diputats. Està presidida per Marc Castells, alcalde d'Igualada per CiU, una marca avui desapareguda i que ha evolucionat donant lloc a altres formacions que han agafat el relleu. Neoconvergens i republicans la governen en coalició.

COMPOSICIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

La demarcació de Girona es divideix en nou partits judicials, a través dels quals s'escullen 27 diputats. L'actual alcalde de Vilamallà, Carlos Álvarez, ara al PDECat i abans a Unió, n'és el president.

COMPOSICIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE GIRONA

A la demarcació de Lleida, amb set partits judicials, es trien 25 diputats. L'alcaldesa de Tàrraga, Rosa Maria Perelló, de Convergència Democràtica de Catalunya -marca amb què llavors es va presentar-, és l'actual presidenta després de la sortida de Joan Reñé per sospites de corrupció (<https://www.naciodigital.cat/noticia/164675/joan/rene/ultim/xerif/ponent>) .

COMPOSICIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE LLEIDA

La demarcació de Tarragona té vuit partits judicials, on es trien 27 diputats. L'alcalde de Vila-seca, Josep Poblet, del PDECat, n'és el president després de ser escollit gràcies a un pacte amb el PSC que va tenir el suport del diputat del PP.

COMPOSICIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

Què és l'Àrea Metropolitana de Barcelona?

L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) és l'administració pública del territori metropolità de Barcelona. Va adquirir aquest estatus el 2010, quan el Parlament va aprovar per unanimitat la llei que la regulava. Comprèn 636 quilòmetres quadrats, i la conformen els 36 municipis de Barcelona i la seva corona on hi viuen més de 3,2 milions de persones. Actualment gestiona aspectes relacionat amb la cohesió social, planificació territorial i urbanística, mobilitat, transport, gestió de residus, subministrament d'aigua, medi ambient, habitatge social, infraestructures d'interès metropolità i promoció econòmica d'aquest territori.

Com es governa l'Àrea Metropolitana de Barcelona?

La presidència de l'AMB sempre recau en l'alcalde de Barcelona, que és la persona que dirigeix el govern i l'administració metropolitana. Dins de l'ens supramunicipal, però, també s'articula un consell d'alcaldes, una comissió especial de comptes, un consell metropolità format per consellers de diferents famílies polítiques i una junta de govern.

El consell metropolità -màxim òrgan de l'AMB- és l'encarregat de nomenar o cessar la presidència, aprovar el pla d'actuació dels propers anys, i les ordenances i reglaments. Està integrat per 90 consellers metropolitans, que són regidors dels 36 ajuntaments de l'àrea. El nombre de representants de cada municipi es determina en proporció del seu pes demogràfic, sent Barcelona la ciutat que n'aporta més.

Quin pressupost tenen les diputacions i l'AMB?

La Diputació de Barcelona té un pressupost de 955.238.000 milions per al 2019. Es tracta de la xifra més alta del conjunt de diputacions. En el cas de Girona, els números s'enfilen fins als 141,1 milions, mentre que a Tarragona, els 156,2 milions. En el cas de la Diputació de Lleida, el pressupost per al 2019 és de 129.759.110. El pressupost de l'AMB per al 2019 és de 1.794 milions d'euros, un 9,7% més que l'any anterior.